

Cultura i Espectacles

Desapareix un renovador de la literatura satírica

El gran mestre de la novel·la d'humor britànica i creador de 'Wilt' mor a Llafranc, on vivia des de feia 25 anys

Adéu, Tom Sharpe

David Castillo
BARCELONA

Un mes després d'haver fet 85 anys, Tom Sharpe ha mort al seu refugi de Llafranc, on s'havia convertit en un empordanès d'adopció i havia reivindicat sovint el nostre sistema sanitari. Sharpe va morir per les complicacions derivades de la diabetis que feia anys que patia.

El vaig visitar un parell de cops casa seva, a pocs metres de la platja. En totes dues ocasions tenia problemes mèdics i la seva assistenta feia les funcions d'infermera i d'interpret, perquè era una mica sord. Cordial, simpàtic, sorneguer i iconoclasta, Sharpe era sobretot un cavaller britànic, capaç de riure's de la seva ombra. Quan li preguntaves alguna qüestió complexa, se la rumiava, retrocedia i entrava a la càrrega de manera original i poc tòpica. En una de les entrevistes va recordar quan va anar a petar a la maleïda presó de Maritzburg acusat de subversiu i de comunista perillós, com a conseqüència d'haver escrit contra la segregació racial a Sud-àfrica i haver estrenat el 1961 l'obra *Natal*, sobre el règim de l'*apartheid*. El deportari del país.

La destinació següent seria el campus de Cambridge, on forjaria l'inici de la seva obra novel·lística,

amb les experiències africanes com a rerefons: *Reunió tumultuosa*, del 1971, i *Exhibició impúdica*, del 1973. Cambridge seria un espai inspirador, amb títols com *Les beques boges: una crònica de Porterhouse*.

Ningú diria que aquell

La seva obra es pot interpretar com una sàtira contra l'ortodòxia

gentleman corpulent i alt, extremadament amable, podia haver visitat el calabós per haver pecat contra el poder, però l'autoritarisme és així. I Sharpe anava a la contra. La seva obra es podria interpretar com una sàtira contra l'ortodòxia. No endebades, va patir des de petit una educació fèrria per part del seu pare, ministre de l'Església anglicana, que li va aplicar devotament els càstigs de l'època victoriana, que els britànics han experimentat fins fa poc.

Relativitzant i amb un deix còmic, afirmava que el seu pare havia evolucionat del socialisme al nacionalsocialisme. La repressió li serviria, però, per crear una obra de denúncia de les vel·leitats feixistes i puritanes de les comunitats anglosaxones que va conèixer. Menystingut per determinat tipus de crítica, que el considerava banal, Sharpe va renovar els corrents de la novel·la satírica anglesa. Va ser continuador de Chesterton, Saki, Wodehouse i Evelyn Waugh; contemporani de Dahl, i precedent, sens dubte, de grans mestres actuals

d'aquest estil com ara David Lodge i Julian Barnes.

Sharpe, però, vivia fora de tendències, tot i que la seva obra es podria entroncar amb la picaresca i un barroc profundament *kitsch*, i es podria assimilar a una tradició que prové de Shakespeare, Chaucer, Cervantes i companyia. Centrant-nos en la seva obra, ens hauríem de preguntar qui no ha llegit una farsa protagonitzada per Henry Wilt, el dissortat i sonat professor

d'una escola tan polítècnica com pirotècnica, amb una dona horrible i autoritària, i aparicions fulminants de nines inflables i inversemblants escenes entre l'esperpent i el deliri.

La sèrie de cinc novel·les protagonitzada per Wilt, amb milions d'exemplars venuts, van marcar un abans i un després en la

seva carrera novel·lística, un clàssic de la bogeria contemporània.

Diuen que l'humor distingeix l'home de les bèsties. Assumint aquesta premissa, Sharpe va ser un humanista que va residir al nostre país des del 1995, que adorava la Costa Brava i que va ser habitual de les festes que Jordi Herralde organitza cada any a Anagrama, la seva editorial fidel en castellà, al costat de la catalana Columna. La seva victòria serà que se l'associarà sempre a un somriure. ■

Sharpe va dedicar la seva obra a satiritzar el sistema i l'ordre
■ JORDI SOLER